

Výsluhové náležitosti

Stát poskytuje s přihlédnutím k náročnosti služby vojáka, v závislosti na době trvání služebního poměru a důvodech jeho zániku, výsluhový příspěvek a odchodné, odbytné, úmrtné. Výsluhové náležitosti řeší v části osmé zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon č. 221/1999 Sb.“).

Nárok na výsluhové náležitosti podle důvodu propuštění nebo zániku služebního poměru

důvody zániku služebního poměru / propuštění ze služebního poměru podle zákona č. 221/1999 Sb.	výsluhový příspěvek	odchodné	odbytné
§ 18 a)	ANO	ANO	ANO
§ 18 b)	podle důvodů		
§ 18 c)	NE	NE	NE
§ 18 d)	NE	NE	NE
§ 18 e)	NE	NE	NE
§ 18 f)	NE	NE	NE
§ 18 g)	NE	NE	NE
§ 18 h)	ANO	ANO	ANO
§ 18 i)	ANO	ANO	ANO
§ 18 j)	NE	NE	NE
§ 19 odst. 1 písm. a)	ANO	ANO	ANO
§ 19 odst. 1 písm. b)	ANO	ANO	ANO
§ 19 odst. 1 písm. c)	ANO	ANO	ANO
§ 19 odst. 1 písm. d)	NE	NE	NE
§ 19 odst. 1 písm. e)	ANO	ANO	ANO
§ 19 odst. 1 písm. f)	NE	NE	NE
§ 19 odst. 1 písm. g)	ANO 1/2	ANO 1/2	ANO 1/2
§ 19 odst. 1 písm. h)	ANO	ANO 1/2	ANO 1/2
§ 19 odst. 1 písm. i)	ANO 1/2	ANO 1/2	ANO 1/2
§ 19 odst. 1 písm. j)	ANO 1/2	ANO 1/2	ANO 1/2
§ 19 odst. 1 písm. k)	ANO 1/2	ANO 1/2	ANO 1/2
§ 19 odst. 1 písm. l)	ANO 1/2	ANO 1/2	ANO 1/2
§ 19 odst. 1 písm. m)	NE	NE	NE
§ 19 odst. 1 písm. n)	ANO	ANO	ANO
§ 19 odst. 1 písm. o)	ANO 1/2	ANO 1/2	ANO 1/2

Zápočet doby služby pro výsluhové náležitosti

Doba služby konaná za účinnosti zákona č. 221/1999 Sb., tj. od 1. 12. 1999

Do doby služby rozhodné pro nárok a výši výsluhových náležitostí se započítává pouze doba služebního poměru vojáka z povolání. Hodnotí se také doby předcházejících služebních poměrů vojáka, případně jiných služebních poměrů. Nehodnotí se doba základní vojenské služby a náhradní vojenské služby. Dále se nehodnotí doba dispozice podle ust. § 10 odst. 4 zákona č. 221/1999 Sb., doba rodičovské dovolené, s výjimkou rodičovské dovolené,

po kterou se vojákovi poskytuje peněžítá pomoc v mateřství, a doba neomluvené nepřítomnosti ve službě.

Pro nárok na výsluhové náležitosti se hodnotí pouze fyzicky odsloužená doba služby, tedy bez případného zvýšeného zápočtu doby služby.

Pro výši výsluhového příspěvku a odbytného se hodnotí fyzicky odsloužená doba služby včetně zvýšeného zápočtu doby služby.

Doba služby konaná před účinností zákona č. 221/1999 Sb., tj. před 1. 12. 1999

Do doby rozhodné pro přiznání výsluhových náležitostí se hodnotí doby služby konané do 30. 11. 1999 v rozsahu, v jakém byla započtena doba podle zákona č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů. Podmínkou je, že byl voják za účinnosti zákona č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů tj. do 30. 11. 1999, přijat za vojáka z povolání, vojáka v další službě podle ust. § 37 odst. 2 písm. b) zákona č. 585/2004 Sb., branného zákona, ve znění pozdějších předpisů nebo do jiného služebního poměru. V těchto případech se hodnotí pro nárok a výši výsluhových náležitostí základní služba, základní služba ve vojenských školách, náhradní služba, náhradní služba ve vojenských školách, další služba ve vojenských školách [ust. § 37 odst. 2 písm. a) zákona č. 585/2004 Sb., branného zákona, ve znění pozdějších předpisů], další služba [ust. § 37 odst. 2 písm. b) zákona č. 585/2004 Sb., branného zákona, ve znění pozdějších předpisů] a služba vojáka z povolání.

Jestliže byl voják poprvé přijat do služebního poměru vojáka z povolání, případně jiného služebního poměru, až za účinnosti zákona č. 221/1999 Sb., tj. od 1. 12. 1999, základní služba, základní služba ve vojenských školách, náhradní služba, náhradní služba ve vojenských školách a další služba ve vojenských školách [ust. § 37 odst. 2 písm. a) zákona č. 585/2004 Sb., branného zákona, ve znění pozdějších předpisů] konané před 1. 12. 1999 se pro nárok a výši výsluhových náležitostí nehodnotí.

Průměrný měsíční hrubý služební plat (dále též „PMHSP“)

Pro výpočet výsluhových náležitostí byl zaveden nový způsob stanovení PMHSP. Od 1. 7. 2015 se PMHSP zjišťuje z **platů vojáka z předchozích 5 kalendářních roků přede dnem skončení služebního poměru**. V případě, že služební poměr skončil posledním dnem kalendářního roku, spadá již tento rok do období 5 kalendářních roků dle věty předchozí. Trval-li však služební poměr po dobu kratší než 5 kalendářních roků přede dnem skončení služebního poměru, zjišťuje se PMHSP z celé doby trvání služebního poměru.

Výsluhový příspěvek

Voják, jehož služební poměr zanikl podle ust. § 18 a), h) a i) nebo podle ust. § 19 odst. 1 písm. a), b), c), e), g) až l), n) a o) zákona č. 221/1999 Sb. má nárok na výsluhový příspěvek, jestliže jeho **služební poměr trval alespoň po dobu 15 let**. Hodnotí se celé ukončené roky, nikoli ukončené kalendářní roky.

Procentní výše výsluhového příspěvku je stanovena na základě doby služby procentním vyjádřením z PMHSP.

Doba trvání služebního poměru	% výše PMHSP
15 roků	5
16 roků	11,2
17 roků	17,4
18 roků	23,6
19 roků	29,8
20 roků	36
21 roků	38,5
22 roků	41
23 roků	43,5
24 roků	46
25 roků	48,5
26 roků	51
27 roků	52
28 roků	53
29 roků	54
30 roků a více	55

Výše výsluhového příspěvku může činit nejvýše 55 % PMHSP. Byl-li voják zařazen jako výkonný letec nebo konal službu zvláštní povahy nebo zvláštního stupně nebezpečnosti alespoň po dobu 5 let anebo konal službu v zahraničí za zvlášť nebezpečných podmínek, může výše výsluhového příspěvku činit nejvíce 60 % PMHSP. Vyhláška MO č. 268/1999 Sb. stanovuje, kdo je považován za výkonného letce a která služba je službou zvláštní povahy nebo zvláštního stupně nebezpečnosti.

Řízení o přiznání výsluhového příspěvku a odchodného se zahajuje **na základě žádosti vojáka**. O přiznání výsluhového příspěvku a odchodného je nutné si písemně požádat na předepsaném tiskopise. Tiskopisy jsou k dispozici v sekci „Žádosti“. V případě zániku služebního poměru podle ust. § 18 a) nebo ust. § 19 odst. 1 písm. k) zákona č. 221/199 Sb. je nutné vyplnit čestné prohlášení, že není proti vojákovu ke dni ukončení služebního poměru vedeno trestní řízení pro úmyslný trestný čin. Je-li proti vojákovu trestní řízení vedeno, zahajuje se řízení o žádosti dnem doručení dokladu o jeho pravomocném ukončení. **Čestné prohlášení je nutné vyplnit nejdříve v den ukončení služebního poměru.**

Žádost lze podat nejdříve 4 měsíce před požadovaným dnem přiznání výsluhového příspěvku a odchodného. O výsluhový příspěvek lze požádat i zpětně, doplatek lze provést pouze 5 let zpětně od data podání žádosti.

O přiznání výsluhového příspěvku a odchodného budou žadateli vydána písemná rozhodnutí. Délka vyřízení žádosti o výsluhový příspěvek a odchodné je závislá na obdržení všech potřebných dokladů, tj. žádosti, popř. čestného prohlášení (podává oprávněný); rozhodnutí nebo výnosu o zániku služebního poměru, výkazu dob a finančních dokladů (zasílají služební orgány). V žádosti o přiznání výsluhového příspěvku a odchodného není nutné uvádět číslo dokladu o propuštění.

Při souběhu nároku na výsluhový příspěvek s nárokem na starobní nebo invalidní důchod se výsluhový příspěvek vyplácí pouze tehdy, je-li vyšší než starobní nebo invalidní důchod, a to ve výši rozdílu mezi výsluhovým příspěvkem a důchodem. Rozdíl se zjišťuje ke dni přiznání důchodu, ke dni uvolnění výplaty důchodu nebo ke dni zvýšení důchodu, a to nejdéle do dne, kdy uplynuly 2 roky od vzniku nároku na starobní důchod. Po uplynutí této doby náleží výsluhový příspěvek ve výši rozdílu mezi náležejícím starobním důchodem a výsluhovým příspěvkem k tomuto dni a nadále se samostatně zvyšuje (valorizuje) bez přihlídnutí k výši důchodu. Nepožádá-li příjemce nejpozději do 2 let po dosažení nároku na starobní důchod, výplata výsluhového příspěvku se zastaví. V případě dodatečné žádosti o přiznání starobního důchodu se stanoví rozdíl mezi výsluhovým příspěvkem a důchodem a případný rozdíl výsluhového příspěvku se doplatí, maximálně však 5 let zpětně od podání žádosti. Před uplynutím 2 let od vzniku nároku na starobní důchod bude poživatel výsluhového příspěvku OSZ MO písemně vyzván k podání žádosti o starobní důchod.

Nepožádá-li příjemce výsluhového příspěvku v případě vzniku invalidity o přiznání invalidního důchodu, výplata výsluhového příspěvku se zastaví.

Výsluhový příspěvek se zvyšuje stejným způsobem a ve stejných termínech jako procentní výměra důchodu z důchodového pojištění, přičemž zvýšení výsluhového příspěvku činí polovinu procentního zvýšení důchodů z důchodového pojištění.

Při opětovném povolání do služebního poměru vojáka nárok na výsluhový příspěvek zaniká. Při ukončení tohoto služebního poměru vzniká nárok na výsluhový příspěvek a započtena bude i doba předchozího služebního poměru.

Při přijetí do služebního poměru příslušníka bezpečnostních sborů se výplata výsluhového příspěvku zastaví. Při ukončení tohoto služebního poměru se porovná výše výsluhového příspěvku u OSZ MO ke dni ukončení posledního služebního poměru (včetně všech valorizací) s výsluhovým příspěvkem u jiného bezpečnostního sboru a vyplácí se vyšší výsluhový příspěvek.

Výsluhový příspěvek je vyplácen na běžný kalendářní měsíc, tj. od 1. do posledního dne v měsíci. **Výplatní termín** výsluhového příspěvku je **do 11. dne v měsíci**.

Příjemce výsluhového příspěvku je **povinen hlásit plátcí výsluhového příspěvku (OSZ MO)** do 8 dnů veškeré skutečnosti, které mají vliv na jeho výši a výplatu, tj. změna adresy, změna čísla účtu, **opětovné povolání do služebního poměru, přijetí do služebního poměru příslušníka bezpečnostních sborů, vznik invalidity** a jiné skutečnosti.

Odchodné

Voják, kterému vznikl nárok na výsluhový příspěvek a který ne zvolil nárok na výplatu odbytného, má při propuštění ze služebního poměru nárok na odchodné.

Výše odchodného je stanovena na základě doby služby a PMHSP.

Doba trvání služebního poměru	Počet platů
15 roků	4
16 roků	4,4
17 roků	4,8
18 roků	5,2
19 roků	5,6
20 roků a více	6

Jestliže bylo vojákovu při předchozím ukončení služebního poměru vojáka z povolání nebo jiného služebního poměru vyplaceno odchodné nebo odbytné, každé další odchodné nebo odbytné bude sníženo o předchozí vyplacenou částku. V případě více předchozích služebních poměrů bude sníženo o všechny dříve vyplacené částky odchodného nebo odbytného. Nedojde-li k vzájemnému zúčtování dříve vyplaceného odchodného nebo odbytného s nově náležejícím odchodným, odchodné nenáleží.

Řízení o přiznání výsluhového příspěvku a odchodného se zahajuje **na základě žádosti vojáka**. O přiznání výsluhového příspěvku a odchodného je nutné si písemně požádat na předepsaném tiskopise. Tiskopisy jsou k dispozici v sekci „Žádosti“. V případě zániku služebního poměru podle ust. § 18 a) nebo ust. § 19 odst. 1 písm. k) zákona č. 221/1999 Sb. je nutné vyplnit čestné prohlášení, že není proti vojákovu ke dni ukončení služebního poměru vedeno trestní řízení pro úmyslný trestný čin. Je-li proti vojákovu trestní řízení vedeno, zahajuje se řízení o žádosti dnem doručení dokladu o jeho pravomocném ukončení. **Čestné prohlášení je nutné vyplnit nejdříve v den ukončení služebního poměru.**

Žádost lze podat nejdříve 4 měsíce před požadovaným dnem přiznání výsluhového příspěvku a odchodného. O odchodné lze požádat i zpětně, doplatek lze provést pouze 5 let zpětně od data podání žádosti.

O přiznání výsluhového příspěvku a odchodného budou žadateli vydána písemná rozhodnutí. Délka vyřízení žádosti o výsluhový příspěvek a odchodné je závislá na obdržení všech potřebných dokladů, tj. žádosti, popř. čestného prohlášení (podává oprávněný), rozhodnutí nebo výnosu o zániku služebního poměru, výkazu dob a finančních dokladů (zasílají služební orgány). Pokud byl voják před přijetím do služebního poměru dříve ve služebním poměru jako voják z povolání nebo v jiném služebním poměru jako příslušník bezpečnostních sborů, musí si OSZ MO vyžádat i potvrzení o případném vyplacení odbytného, resp. odchodného z předcházejícího služebního poměru.

V žádosti o přiznání výsluhového příspěvku a odchodného není nutné uvádět číslo dokladu o propuštění.

Odbytné

Minimální doba trvání služebního poměru pro nárok na odbytné jsou **2 roky**. **Výše odbytného** je stanovena na základě doby služby a PMHSP.

Doba trvání služebního poměru	Počet platů
2 roky	2
3 roky	3
4 roky	4
5 roků	5
6 roků	6
7 roků	7
8 roků	8
9 roků	9
10 roků	10
11 roků	10,5
12 roků	11
13 roků	11,5
14 roků	12
15 roků	12,5
16 roků	13
17 roků	13,5
18 roků	14
19 roků	14,5
20 roků	15
21 roků	15,5
22 roků	16
23 roků	16,5
24 roků	17
25 roků	17,5
26 roků a více	18

Jestliže bylo vojákovu při předchozím ukončení služebního poměru vojáka z povolání nebo jiného služebního poměru vyplaceno odchodné nebo odbytné, každé další odchodné nebo odbytné bude sníženo o předchozí vyplacenou částku. V případě více předchozích služebních poměrů bude sníženo o všechny dříve vyplacené částky odchodného nebo odbytného. Nedojde-li k vzájemnému zúčtování dříve vyplaceného odchodného nebo odbytného s nově náležejícím odbytným, odbytné nenáleží.

Řízení o přiznání odbytného se zahajuje **na základě žádosti vojáka**. O přiznání odbytného je nutné si písemně požádat na předepsaném tiskopise. Tiskopis je k dispozici v sekci „Žádosti“. V případě zániku služebního poměru podle ust. § 18 a) nebo ust. § 19 odst. 1 písm. k) zákona č. 221/1999 Sb. je nutné vyplnit čestné prohlášení, že není proti vojákovu ke dni ukončení služebního poměru vedeno trestní řízení pro úmyslný trestný čin. Je-li proti vojákovu trestní řízení vedeno, zahajuje se řízení o žádosti dnem doručení dokladu o jeho pravomocném ukončení. **Čestné prohlášení je nutné vyplnit nejdříve v den ukončení služebního poměru.**

Žádost lze podat nejdříve 4 měsíce před požadovaným dnem přiznání odbytného. O odbytné lze požádat i zpětně, doplatek lze provést pouze 5 let zpětně od data podání žádosti.

O přiznání odbytného bude žadateli vydáno písemné rozhodnutí. Délka vyřízení žádosti o odbytné je závislá na obdržení všech potřebných dokladů, tj. žádosti, popř. čestného prohlášení (podává oprávněný), rozhodnutí nebo výnosu o zániku služebního poměru, výkazu dob a finančních dokladů (zasílají služební orgány). Pokud byl voják před přijetím do služebního poměru dříve ve služebním poměru jako voják z povolání nebo v jiném služebním poměru jako příslušník bezpečnostních sborů, musí si OSZ MO vyžádat i potvrzení o případném vyplacení odbytného, resp. odchodného z předcházejícího služebního poměru.

V žádosti o přiznání odbytného není nutné uvádět číslo dokladu o propuštění.

Úmrtné

Zanikne-li služební poměr vojáka úmrtím nebo prohlášením vojáka za mrtvého, má **pozůstalý manžel a každé pozůstalé dítě**, které má po zemřelém nárok na sirotčí důchod, nárok na úmrtné ve výši jedné poloviny odbytného.

Není-li pozůstalého manžela, náleží úmrtné, které by jinak náleželo manželovi, pozůstalým dětem, a to každému dítěti rovným dílem.

Nárok pozůstalému dítěti vznikne i později, pokud splní podmínky nároku na sirotčí důchod po zemřelém vojákovu, nejdéle však do 26 roku věku dítěte.

Ve výše uvedených případech je úmrtné vypláceno bez žádosti, postačuje žádost o vdovský/vdovecký, popř. sirotčí důchod a **doložení potřebných dokladů**:

- úmrtního listu,
- rodného listu manžela/manželky,
- oddacího listu,
- rodného listu dětí,
- potvrzení o studiu (platí pro děti po skončení povinné školní docházky).

Není-li pozůstalého manžela ani pozůstalých dětí, náleží úmrtné v úhrnné výši jedné poloviny odbytného rodičům vojáka. V tomto případě je řízení o přiznání úmrtného zahájeno **na základě písemné žádosti**, která je k dispozici v sekci „Žádosti“. K žádosti se **přikládá**:

- úmrtní list,
- rodný list zemřelého.

Každý z rodičů podává žádost o úmrtné samostatně.

O přiznání úmrtného bude vydáno písemné rozhodnutí. Délka vyřízení je závislá na obdržení všech potřebných dokladů nejen od oprávněných osob, ale i od služebních orgánů.